

Politiszkos žinios.

Amerika.

Amerikos kongresas vėl perkrauti klausimą apie sunaikinimo ateivystę. Pasirūpinęs šaltuo išvilkto dar Cleveland atmetę uždraudimą atėjimo ne mokantiems skaityti ir rašyti. Šaltuo reikalavimas randa kongrese diktai pritarę ir todėl, rodosi, jis bus kongreso priimtas. Pagal tą užmanymą: kiekvienas ateivys turi mokėti rašyti ir skaityti kokio nors kalbą, bet kalbą gali kiekvienas pasirinkti tokią, kokią moka. Tas labai gerai — bet kas egzaminuos paties egzaminatorius? Emigrantų užvedimo inspektoriai yra daug žydų, o tie ne jokio kalbų priderančiai rašyti ir moka, tai kaip jie galės spręsti ar lietuvis, lenkas arba rusinas gerai ar negerai parašė užduotį iš Amerikos įstatymų?

Paliuosuotų Italijos karaliaus Amerikos karizmo laivo „Chicago“ oficerų, nusidėjusių Italijoj kaltę perkrauti laivo kapitono sutvertas karizmas sudas. Laiwynės ministerija prisakė kapitoniui ne garsinti laikraščiuose ne provos perkrauti, ne sudod nusprendimo, bet pirmą ministerijai pranešiti ir jį pagarsinti, kas reikią. Argi laiwynės ministerija bijosi, kad Amerikos tauta nedžiūnotų teisėms apie pasielgimus savo garbės apginęjui?

Manilų sutvertas karizmas sudas isdėsinio biuriu besielgusius Amerikos oficerus Wallerį ir Day, bet jen. Chaffee ne užtvirtino nusprendimo, kadangi jį laiko už neteisęjį. Kad nusprendimas isduotas neteisęjiam, tą juk visi mato. Minėti oficerai be tirinėjimo kankino ir susandė be sūdo dang filipinečių, o karizmas sudas nusidėjusius oficerus, nors sūde jų kaltę pasirodė aiškiai, paliosavo nuo baumės, rado ne kaltais. Kol sudžios už neteisęjį sprendimus, ne baus nusidėjusį sandrangų. Rapdas pirmą turėtų bausti sudžias už nesutinkančius su teisybės nusprendimus, tasyk tik jie spęstę teisingai; be to, nors ir po kelis kartus atiduotų po sandrangų sudu nors kalčiausius ir žiauriausius oficerus, jie visgi isieis ne kaltais avinėliais.

Didesnė dalis amerikoniškų kareivių ir patsai amerikoniškas general gubernatoriaus jenerolas Wood jau iszkeliavo nuo salos Kubos; yra ten vienog dar vis 14 baterijų amerikoniškos artillerijos. Iszėjus kelių tvirtynių, kurias pasilaiko amerikoni, iszketur jie pasitraukia. Kadangi vienog jų rankose bus svarbiausios tvirtynės, tai visi gi nauja neva neprigulminga republika bus kaip amerikoniška valdyba. Ant galo juk prižiūrėjimą užrubežinių naujos republiki reikalų paima Suvienytų Valstijų randas, kuris pasilaiko sau tiesą ne daleisti Kubai su kiotoms viespatystėms daryti sutarimus ne patinkančius Suvienytoms Valstijoms. Kareivių gi naujai republiakai daleidžia laikyti tik tiek, kiek reikia užlaikymo tvarkos namieje. Be daleidimo Suvienytų Valstijų rando ne valia Kubai užtraukti skolų ir ant neatbutinų reikalų.

Nepaprastą todėl Suvienytos Valstijos suteikė neprigulmystę naujai Kubos republiakai. Daugiau neprigulmystės ir laisvės turi anglizkos valdybos Australijoj arba Kanada, negu amerikonių sutverta Kubos republika. Tokiose salnygose ji ne gali ilgai ne tokiose neprigulmystės užlaikyti, kadangi Suvienytos Valstijos dar pasilaikė sau tiesą atsityti atgal savo kareivius, jeigu tas būtų reikalinga ant apgynimo tvarkos arba tos ypatizkos Kubos neprigulmystės. Kas nori sužinoti musiti, lazdą visada randa; Suvienytos Valstijos, jeigu panorės atimti tuos trupinius neprigulmystės savo sutvertai ypatizkai Kubos republiakai, jos politikieriai suras ir atsakančius monyjimui akių motyvus. Ant teisingumo tų politikierių ne galima nieko statyti, kadangi jų pažiūros ir dorizskas supratimas kasdieną mainosi pagal aplinkybes.

Washingtono senatas perkrauti toliau prietikius ant Filipinų salų ir nežinia kada su tuom pabaigs ir ar užgirs ką gero. Prisiklausus kalboms rondo pusės senatorių, galima manyti, kad filipinečiai nieko gero ne gali sulaukti, kadangi tos partijos politikieriai Filipinų salas laiko tik už krasztą atiduotą isnaudojimui be mielesirdystės amerikonomas. Jeigu tokios politikios laikysis Amerikos randas, tai nors dabar tas salas ir suvaldyti, maišaitai vėl užkils isz naujo prie geresnės progos. Filipinų salas todėl ne padidės Amerikos galybės, bet bus visada tokia jau sunkenybė Amerikai, kokia yra Lenkija Maskolijai. Godumas vienog politikieriaus ne daleidžia szaltai sanprotauti.

Azija.

Laikraščiai praneša, buk pasikėlimą Chinų provincijoj Chili, kurioj yra ciecoriaus sostiję miestą Pekin, randa isz dalies pasiekė suvaldyti, nors ant suvaldymo ciecoriaus jenerolai griebsė kuo žiauriausio budo. Gyventojai rugoja ypac ant gubernatoriaus tos provincijos jenerolo Yuanshikui, kurio kareiviai, iszkisti prieš pasikėlimus, ne mokoje atskirti kaltų nuo ne kaltų, bet iszskerdė daugybę visai ne kaltų žmonių nedalyvavusių pasikėlime. Nors tokiu žiaurumu gubernatoriui ir pasisekė nutildyti pasikėlimą, bet kasin ar ilgai bus tvarka. Žiaurumu juk nieks ir niekur dar tvarkos ant ilgo laiko ne įvedė, pasikėlimai žiauriai budais suvaldyti paprastai po kokiam laikui vėl pakyla. Žiaurumu Chinų ciecorienė bandė ir bokserų pasikėlimą suvaldyti, bet pasirodė, kad ant to jos pajėgos per mažos, ant suvaldymo bokserų reikėjo sujungti kariuomenių visų civilizuotų tautų.

Pietinėse užtai provincijose maizstininkai laikosi gana tvirtai ir ciecorienės jenerolai ne įstengia jų suvaldyti. Pasikėlimai tuose krasztuose turi geresnius ginklus negu ciecorienės kareiviai; ginklus tuos ir reikalingi jiems amuniciją jie gauna isz europieiskų kolonijų, tik ne zinia isz kokių isz prancuziškų, ar isz anglizkų Indijų?

Maskolijai nesiskubina iszeiti isz Mandurijos, bet laukia, kaip pasibaigs maizstai tikruo-

se Chinuose. Jeigu maizstininkai paimtų virszų, tai tasyk isz Chinų ciecoriaus randu padarytas sutarimas Mandurijos reikaluose ne turėtų jokios vertės. Gal ant galo Chinų randas bus pripirtas prasyti Maskolijos pagėbos prie suvaldymo maizstų, ką, zinoma, už kokių Chinų valdybų smotą Maskolija noriai padarytų.

Prancuzai nuziuri Angliją, kad pasibaigus kare su burais, ji pakels naujus maizstus Chinuose, kad turėdama liuosenes rankas, galėtų atgauti tą, ką per karę Afrikoj nuzudė. Todėl tai Prancuzija siunčia dabar vis daugiau kareivių į savo valdybas Azijoj, o Maskolija isz palengvo gabena daugiau kareivių į Siberiją ir į Portą Arthuro, Chinuose, kad maizstais neuztikytų nepasirengusių.

Į Europą iszkeliavo Persijos valdovas. Pirmiausiai jis atkeliavo į Maskoliją, kurios valdžios priėmė kaimynizską valdoną su labai didelėmis iszkilmėmis. Isz Maskolijos jis iszkeliavo į Vokietiją, o paskui atkankys Prancuziją ir Angliją. Azijos valdonai be reikalo ne kelianja į Europą; jeigu čia atkelianja, tai su kokiais nors reikalais. Persijoj dabar traukiasi kovą tarp maskolių ir anglijų; paskutinių įtekėm, del karės pietinėj Afrikoj, maskolijai beveik iszetumė isz Persijos. Beabejonės laike atsilankymo Persijos szacho anglijonai stengsis atgauti tą, ką ten nuzudė. Gal but vienog, kad maskolijai jau tame anglijonams už akių užbėgo, kadangi szachas pirmą atsilankė Maskolijoj, o ant Kaukazo svezciaivosi gana ilgai.

Apie maizstus Prancuziskose valdybose Tonkine dabar vėl nieko ne girdėt. Prancuzai čia dabar turi daugiau kareivių negu reikią ant pergalejimo prastai apginkluotų pasikėlimų. Suvaldyti juos Prancuzija įstengs, nors tas ne apsieis be kasztų.

Pietinė Afrika.

Apie tikrą stovį tarybų buvusių anglijonai dar vis ateina priestartaujančius žinios. Vokizskas konsulus isz Pretorijos atsineit į Berlyną teklę, pranešdamas, buk sandara tarp kariaujančių pusų jau padaryta. Rodosi vienog, kad vokizskas konsulus isz savo teigr. per daug pāsėjukino, kadangi jeigu sandara būtų jau padaryta, anglizskas randas to nesleptų, bet būtų jau pagarsinęs, kadangi nieks teip pasibaigimo karės ne trokšta, kaip pats anglijonai. Užtenka kokiam Londono laikraščiuo kad ir ant juoko patalpinti neva telegramą, kad tarybos su burų vadovais likosi pertranktos, o visa Anglija įpuola į nuliudinimą. Isz tikro yra ko nuliusti, kadangi ką per karę Anglija nuzudė, tai ne lengva bus atgauti. Prekysta jos nupuolė, dėl karės Afrikoj nuzudė didesnė dalis savo politizkos įtekėmės Azijoj; dėl karės Afrikoj nupuolė Anglijonai ir kitoki perdtiniai tautų, jeigu ant tarybų keliu pa kaimynus, paima ir užrubežinių dalykų ministerius. Prancuzijos gi prezidentas kelavo į Maskoliją vienas. Laikė jo lankymosi Maskolijoj — visa ministerija

kas sumanymas virszininkų; iszėjo į aikštę netikės surėdymas atsizgynimo ir užpuolimo pajėgų, dėl ko ne labai kas dabar paiso ant Anglijos, visi stato ją ant lygaus laipsnio su mažoms viespatystėms, tokioms kaip Ispanija arba Belgija ir Holandija.

Anglizskas randas patvirna, kad burų delegatai atkako į Pretoriją, terp jų yra ir DeWett. Taigi jie turėjo sutikti bent ant svarbesių Anglijos reikalavimų ir isz tikro nori užbaigti karę. Jeigu teip, tai Anglija sziumo kartu turėjo statyti daug lengvesnes iszlygas, negu statė pernai, kokias jenerolas Bothera atmetė pats, be susizinojimo su kitais burų vadovais. Dabar Pretorijoj traukiasi tarybos apie iszlygas menkesnes vertės. Tarybos traukiasi toliau ir yra viltis, kad besitaranti susitais ir sandara isztikro bus padaryta. Apie iszlygas vienog randas nieko negarsina pats, yra vien laikraščių pagarsinimai, bet laikraščių garsinamos žinios gali but iszmislytos. Pagal tas žinias: Anglijos randas pripajista burams vietinę autonomiją, tokią kokią turi Australijos anglizskos kolonijos; pietinės Afrikos parlamente burai turės tris savo reprezentantus; gales jie turėti ginklus, kaip buvo iki szio. Ant atstatymo iszaukinti farmų anglizskas randas duoda 25 milijonus svarų sterlingų; sugrąžina savo kasztais iszgabentus ir visokias anglizskas valdybas buras nelaisvius. Tie yra svarbiausi sandaros punktai; apie kitus tariasi dabar burų vadovai su anglizskais komisoriais. Londono laikraštis Daily Mail praneša; kad užbaigimo tarybų galima kas valandą laukti, kadangi tarybos eina tik apie mažmozius. Gal but, kad teip ilgai besitrankanti karė ant galo isz tikro pasibaigs.

Maskolija.

Iszkeliavo jau isz Maskolijos Prancuzijos prezidentas, kuris atkeliavo į svezcius pas carą. Gyventojai ir urėdininkai karstai priėmė svezcią, bet užtai tuli sanariai caro szejmynos aiszkiai parodė ne užkanta prezidentui susisrįsio su Maskolija krasztos.

Caro dedė, kunigaikstis Vladimiras, atsisakė kamandiruoti kareivius laike priėmimo Prancuzijos prezidento, kadangi, kaip sakė, maskolizskas kunigaikstis ne gals tarnauti kokiam ten advokatu. Tuom tarpu maskolizskas kunigaikstis ne vienam advokatu ne vertas cebutų valyti. Ir Prancuzijos prezidentas ir dorizskai ir apsišvietime, turbūt daug auszcziau stovi už kunigaikstį Vladimirą, nors tas yra dedė valdancio Maskolijoj caro. Prancuzijos prezidentas, grįždamas isz Maskolijos, aplenkė Vokietiją ir atsilankė Danijoj, kur jį karalius, jo valdžios ir gyventojai labai karstai priėmė. Ar laike atsilankymo Prancuzijos prezidento likosi apkalbėti koki nors svarbesni reikalai tarp abiejų susisrįsusių viespatystę, nežinia. Paprastai valdonai ir kitoki perdtiniai tautų, jeigu ant tarybų keliu pa kaimynus, paima ir užrubežinių dalykų ministerius. Prancuzijos gi prezidentas kelavo į Maskoliją vienas. Laikė jo lankymosi Maskolijoj — visa ministerija

nutarė pasitraukti nuo vietų ir pildyti savo pareigas tik iki sugrįžimo namon prezidento, kol jis ne pasirinkis kitų ministerių. Tikrų priezascių pasitraukimo senos ministerijos ant politizkos padangės ne matyt. Galbut, kad senieji ministeriai ne pritarė prezidento kelionei į Maskoliją. Pasitraukusi ministerija palaikė valdžią savo rankose net kelis metus, kas Prancuzijoj ne priguli prie paprastų atsitikimų, taigi ji turėjo tautos pritarimą.

Isz Lietuvos.

Isz Vilniaus.

Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose, tume ir Kaune, jau prisiveisė terp žmonių ne mažai tie tikrų auksnų mastolizskų penkrubinių, nesugautų nieksų palestų. Tie netikri pinigai padirbtis isz kokio ten bulto metaliaus, tik ant paviršiaus plonai pauksuoti; pauksavimas tas greitai nusiszeria. Isz skambėjimo jų negalima padinti, kadangi jie skamba teip kaip ir tikrieji. Ant jų padėti metal 1898 ir 1900. Ant meto todėl ir įrejus, galima juos padinti, kadangi giliau pasirodo baltas metalus.

Vilniuje iki szio skaitė prelekcijas: profesorius Dorpato universiteto Ciz ir sanarys Peterburgo mokslo akademijos Tarchanov. Po szio pradėjo lekcijas miesto salėj skaityti docentas Peterburgo universiteto, vilnietis Jonas Vilniaus daktaro, Gersunas. Szios skaito lekcijas apie „Skystą orą ir jo pritaikymą“. Prelekcijas parengė neseniai iszdėjęs Vilniuje inteligentų Kliubas; je ant skaitytų užprasė minėtus mokslo vyrus. Mat jūnais Kliubas atgabena vilniečiams sziokių tokių naujų.

Vilniaus vyriszkos gimnazijos jau pradėjo priminti prasyms nuo norineizų szviečiai ir gimnazij pastoti jųnų vaikių. Ant ateinančių metų yra dar mažas skaitlius liuosų vietų įsekancizskas klaias: I, II, III ir IV. Nuo žydų prasyms su visu ne priima, kadangi žydams nėra visai vietos Vilniaus gimnazijose. Mat skaitlius žydų likosi apszvietimo ministerijos aprubežuotas atsakančiu nuozincizmo visų mokintųjų, o kad žydų nuo seniau priminta daugiau negu padavadyjimu ministerijos daleista, todėl dabar žydų į Lietuvos gimnazijas ne priima, kol skaitlius jų ne nupuls žemiau ministerijos daleisto nuozincizmo.

Pagal atskaitą Vilniaus miesto rodos, mieste yra 13 paleistuvystės namų užlaikomų su miesto daleidimu, pereitose gi metuose policija užtikio 18 paslaptų, o beabejonės tokių paslaptų paleistuvystės namų yra daug daugiau. Taigi Vilniuje paleistuvystės namų yra daugiau negu mokyklų. Po policijos kontrole yra paleistuvaujančių merginų: gyvenančių paleistuvystės namuose 414 ir 244 pavieniai gyvenancio. O kiek tuom užsiima slapta, be valdžios žinios, to nieks nežino. Skaicizius visas, beabejonės pasirodyt Vilniuje 10 syk daugiau paleistuvaujančių merginų negu mokiniojų.

Vilniaus gubernatoriaus likosi pāsautas užtai, kad jis apszvietus politikizskus nusdėjėlius, šė dincizus kalėjimuose, liepė plakti su kancizais. Gubernatoriaus teisiškai, kad jis tą darę ne isz savo noro, bet gavę pāsakympą „daryti nuo naujo vidaus ministerio Pichvės.

Isz Vilniaus gub.

17 d. balandžio, kaime Kėlaviciuose, Vileikos pavietij, siautė gaisras: užsidegė namai ukinknų Smolko. Kadangi kaime triobos sugrastos, stogai sziaudais dengti, o ta diena siautė smarkus vėjas, tai ugnis greitai apėmė kitas Smolko triobas ir iszsiplatino

ant kaimyniškų ukų. Sudegė isz viso 15 gyvenamų namų ir 35 negyvenamų triobos. Vertę sudegusių triobų skaito ant 10000 rubl., o vertę sudegusių krutancizų turty ant 5000 rubl. Triobos apsaugotos buvo ant pusės jų vertės, o krutanti turtai niekur nebuvo apsaugoti. Nuo ko užgimė gaisras, nežinia.

27 d. balandžio, kaime Jarmoliciuose, Vileikos pavietij, nuo užsidegusių suodžių nevalytame seniai kamine užgimė gaisras, kuris isznaikino trejus namus ir negyvenamų triobas penkių ukinknų ir jų krutancizius turtas. Blėdž ugnies padarytą skaito ant 5000 rubl.

Pirmoje pusėje balandžio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 24 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatstargumo pacizų padegėlių 4, nuo neregai įtaistų kaminių ir pecių 2, nuo pudegimo 1 ir nuo nežinomo priezascių 17. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 13868 rubl.

Netikėtą miręjį pėč tą laiką buvo 10. Usmuzysta 1, vaikudystė 1, patūdystė 2. Negyvybių rondo 3. Vagystų papildė 21; pavogė daiktų už 2812 rubl., gatvę gi pinigų 495 rubl. Arklių pavogė: Vileikos pavietij 3, Trakų 4, Szventų 1, Dienos 2, Lydos 6, Azmėnų 1, Vileikos 6; isz viso 23 arklius.

Nuo 7 — 14 balandžio Vilniaus gubernijoj vaksionas limpancizmo ligoms apszio naminų galvijų: sibirizku mārų, kuris apsireizkė Trakų ir Azmėnų pav., apsižio 1 arklys ir 2 karvės; visi apsižio gyvuliniai pastipio. Lydos pavietij tarp arklių siszczia influenza, nuo kurios per tą laiką pastipio 1 arklys.

Isz Radoszkovicų, Vilniaus gub.

4 d. balandžio sziose aplinkinėse siautė smarki audra ir lytus. Lytus pagimdė tyvanus, upelis iszsišlejo per krasztą ir užliejo aplinkines pievas. Vienas darbininkas, valdiuodamas per užtvėną sių pievą drauge su savo duktere, apvirto. Tėvą ir arklius rods isz gelbėjo, bet mergaitė prigirė.

Gorodoko valsčiujej dukte vie no ukinkno, mergina, pagimdė ir norėdama užlepti, vaiką davė kiaučiems suėti. Užtai bėdi dabar kalėjime.

Naminė iszdirbystė Vilniaus ir Vitebsko gubernijose.

Naminė iszdirbystė Vilniaus gubernijoj stovi beveik žemiausia Lietuvoj. Isz viso visokios naminės pramonės Vilniaus gubernijoj užsiima 1107 žmonių, kurie iszdirba visokių tvorų už 160700 rubl., taigi iszpuola po 145 rubl. ant darbininko. Ant galo žinios apie naminę iszdirbystę Vilniaus gub. maskolizsko rando surinktos toli ne pilnos.

Vitebsko gubernijoj naminė iszdirbystė stovi jau auszcziaus. Ozia tokiais darbis užsiima 2785 ypatos dirbancoizos tavoras ant padavymo, je iszdirba tavorų už 80768 rubl.; 544 dirba tik ant užsielavimo, tie uždirba per metus 24397 rubl. Taigi Vitebsko gubernijoj naminės pramonės užsiima isz viso 3328 ypatos: jos iszdirba tavorų už 103160 rubl. taigi iszpuola vos po 30 rubl. su kapeikoms ant kiekvienos ypatos dirbancoizos. Nors Vitebsko gubernijoj naminės pramonės užsiima beveik tris-ysk daugiau žmonių negu Vilniaus gub., bet je iszdirba beveik ant trečzdalio mažiau tavorų negu Vilniaus gubernijoj. Vitebsko gubernijoj bendroji yra 605, je per metus padirba tavorų už 15225 rubl. Darbinų veimų ir szalų už im 1088 ypatos, kurios iszdirba daiktų už 28722 rubl. Darbinų medininių indų užsiima 412 ypatų, kurios padirba daiktų už 28722 rubl. Staliarių yra 110 ypatų je pridirba daiktų už 4105 rubl. S. indelių dirbimo užsiima 61 ypatų, iszdirba jos sk nelių už 1830 rubl. Pynimų gurbų ir

skribėlių užsiima 136 ypatos, iszdirbancoizos tų daiktų už 4150 rubl. Degimu smalos ir deguto užsiima 106 ypatos iszdirbancoizos tų daiktų už 5150 rubl. Dirbimo žemdarizskų įnagių užsiima 27 ypatos iszdirbancoizos tų už 5310 rubl. Dirbimų valiozių užsiima 40 ypatų, jos padirba valcių už 2500 rubl. Kalvių ir sielorių yra 179; je iszdirba sielorių už 10950 rubl.; Kriaucių yra 117, je padirba drabužių už 2805 rubl. Dirbimo pėdzkių užsiima 17 ypatų, jos iszdirba daiktų už 447 rubl. Puodžių yra 125, je iszdirba puodų už 12475 rubl.; audėjų yra 38, je iszauddžia audimų už 610 rubl. Skurų iszdirbių yra 13, iszdirbancoizų skurų už 1050 rubl. Taigi iszto matyt, kad daugiausiai iszdirba tavorų: rascizai ir bendoriai; toliau eina kalviai ir puodžiai. Apakritai gi imant, Vitebsko gubernijoj naminė iszdirbystė ne kyla, bet puola vis labiau. Tą ypac galima matyti ant iszdirbystės isz medžių: skaitlius darbininkų užsiimančių toms pramonėms mažinais, kadangi pabrangus medagai, je ne gali už teip pigias prekes pardavinėti iszdirbimų kaip pirma, o pirkėjai ne nori po daugiasis mokiėti.

Isz Kauno.

Anykščiuose, Vilkmergės pavietij, kurio szilęj teip gražiai apdainavo vyskupas Baranuskas, siautė baltas gaisras. Ugnis isznaikino 160 namų ir per tą 600 žmonių atsidaro be turtų ir be pastogės. Kaune susitvėrė komitetas szelpimo padegėlių.

Mokintinijams vyriszkos gimnazijos Kaune valdžios parengė szventę sodinimo medžių. Szventė tokia jau nuo seniai įvesta Amerikos mokyklose ir atgabar gerus vaisius, kadangi tarp mokintinų iszplatina meilę medžių, sulauko juos nuo lauzymo medžių ypac pasodytų pokelėse, kokių li tuviai mėgsta laudyti ir naikinti.

Isz Minsko.

Dvarpouis Liubanskis dovanojo neseniai čia uždėtai prektos mokyklai 3 desiatinas žemės prie miesto ant parengimo vasarinų kolonijų neturtingiems mokyklos mokintiniams. Ant tos žemės szį pavasarį mokintiniai prektos mokyklų sodino medžius.

Peterburgo prekęjas Hurviz padovanojo Minsko prektos mokyklai 2200 rublių ant parengimo vienos stipendijos jo vardo neturtingam mokintiniui.

Isz Bobruisko, Minsko guber.

Kaip jau buvo „Lietuvoj“ paminėta, 1 d. gegužio siautė szietame mieste didelis gaisras. Gaisras pagimdė kibirkstis iszlekuosios isz kamino geležinkelio mazinios, kurios vėjas užnesė ant iszdiuvisių stogų senų medinių triobų, stovincizų netoli geležinkelio linijos. Kadangi mieste didesnė dalis namų yra mediniai ir seni, ugnis todėl platinois su neiszpasakytu greitumu. Žmonės, kurie atbėgo prie ugnies isz kitų miesto dalių, kada sugrįžo atgal, rado jau savo namus liepanose. Net ugnisargių prietaisais, baczkos ir kopėcizos sudegė. Karsztis mieste buvo teip didelis, kad isztole prie miesto prieti ne buvo galima. Degancizame miesie bėgiojo pulkai persigandusių žmonių sveikų ir sdegusių. Apie sudegusius žmonis žinių nėra, bet užtai apdegusių ir apkalutų yra daug; nuo iszszczio pasimirė isz ugnies iszszczis vienas — ergantis žydas. Sudegė apie 1000 namų. Sudegė žydizskos s nagogos, bankai: Vilniaus, Orlovo ir vietinis. Nors teigr f. stacija iszliko, bet sudegė telegrafų stulpai ir dratai. Ne liko mieste nė vienos aptiekos ir apdegusių gelbėjimui vaistus reikėjo isz kitur pargabauti. Ugnis pailiojė tik tasyk, kada mieste ne liko nieko galincio užsidegti. Blėdž gaisro padarytą skaito milijonais rublių.

Isz Vitebsko.

Miestai Vitebsko gubernijos per visus peretus metas ant reikly žmonių apszvietimo pasykrė tik 22960 rubl. Kadangi metiniais surinkimais miestų siekia 596174 rubl., tai iszpuola, kad ant apszvietimo reikalų apvertė 3,8% surinkimų. Ant apszvietimo daugiau siau kauja miestas Dinaburgas: perituose metuose pasykrė 12121 rubl., arba ant 1351 rubl. daugiau negu visi kiti gubernijos miestai drauge. Miestas Nevel ant mokyklų pasykrė 2434 rubl., Reiča 2156 rubl., Polock 2071 rubl.; gubernijaiszkas gi miestas Vitebsk ant užlaikymo mokyklų pasykrė tik 973 rubl. Apakritai, kad didesnis nuozincizmas žydų, ten miršta daugiau ant mokyklų pa skiria negu ten kur jų yra mažai.

Pirmą maskolizskų velykų diengnė čia gana smarkus gaisras, kuris dar neaisigriebusius nuo pernal buvusio gaisro, kuris isznaikino visą miestą daig, gyventojus labai iszgadino. Sziumo kart ugnis nepadarė tiek blėdies, bet visgi pavertė į pelenis 6 namus.

Laikai visose aplinkinėse Vitebsko iszrodo ne geriausiai. Nuozalcizų, nutirpus sniegiui, prašuv daugelyj vietų žieminiai javai žolė dėl szalcizų želti ne gal, o ukinknškai jau iszbaigė parengtą ant žiemės galvijams pasykrę. Sienas neiszpasakyti pabrango. Vitebske už pudą szieno moka po 1 rubl. 20 kap., taigi brangiau negu už kvi ezčius, o paprastai pudas szieno kaezuoja čia 25 — 30 kap.

Isz Kauno.

Anykščiuose, Vilkmergės pavietij, kurio szilęj teip gražiai apdainavo vyskupas Baranuskas, siautė baltas gaisras. Ugnis isznaikino 160 namų ir per tą 600 žmonių atsidaro be turtų ir be pastogės. Kaune susitvėrė komitetas szelpimo padegėlių.

Mokintinijams vyriszkos gimnazijos Kaune valdžios parengė szventę sodinimo medžių. Szventė tokia jau nuo seniai įvesta Amerikos mokyklose ir atgabar gerus vaisius, kadangi tarp mokintinų iszplatina meilę medžių, sulauko juos nuo lauzymo medžių ypac pasodytų pokelėse, kokių li tuviai mėgsta laudyti ir naikinti.

Lenkai padeda maskoliams.

Lenkai, broliai Oswiacinskiai, seniai persikėlę isz Galicijos į Lietuvą, turėjo dvarus Vilkmergės pavietij, Kauno gubernijoj. Dabar jie pardavė savo dvarus maskolui Barlikovui. Dvarai tie yra du: Kovarsk, tur 20 valakų geros žemės, Grudizkiai gi 12 valakų. Argi szitie lenkai, valę per ilgą laiką Lietuvos dvarų ir nuo jos nutukę, negalėjo savo dvarus, padalinę į dalis, parduoti ukinknams? Mažiau nuo ukinknų ne būtų gavę negu gavo nuo maskolius. Lenkai vienog užsimanė maskoliams patarnauti, prisidėti prie sudrinimo maskolystės Lietuvoj.

Isz Rygos.

Neseniai czianyszcziuose laikraščiuose patiplo apgarsinimas, buk savianais dvaro Kursko gubernijoj reikalai, uja gaspadinės ir tarnaitės; vieni šulė algos 300 rubl., kiti gi 250 rubl. Kadangi Maskolijoj dvaruose taruaujancozios moterims ne moka teip didelių algų, tai beabejonės ant to apgarsinimo atsizaukė ne mažai jaunų merginų. Terp kitko atsizaukė ir viena 35 metų gyvenanti Rygoj nasezl su 18 metų duktere. Ant to gavo atsakymp, kad dukte gali tuojus atvažiuoti, motiną gi pripažinti už perseng. Motina vienog vienog dukters neleidė, bet su ja iszvažiavo į Smolenską kur turėjo likti neva darbdarvys. Hotely rado laukiantį koki ten poną ir jo pacizą. Tas noriai suiko paimti už tarnistę merginą, be motinos, bet kad motina vienos dukters leisti nenorėjo, su tikio neva ir motiną paimti. Pasakė, kad dvaras, kur nori dukterį iszsiųti, vadinais Vasiljevka, motinai gi vietį pasykrė kitur. Tas pagimdė motinos neuzsitikėjimą. Ji nuėjo todėl ant geležinkelio stac jos ir peržūrėjusi žemlapi, netoli parodytos geležinkelio stacijos ne rado dvaro tokio vardo; todėl sugrįžusi pas neva dvarpou, apie tai pasakė ir dukters ne norėjo vienos leisti. Dvarponis užmėnė eiti visiems ant geležinkelio stacijų, kur žadėjo motiną pertikrinti, kad visi nužiuorėjimai yra be pamato. Ant stacijos vienog dvarponis ir jo pat, pamatę ant savęs atkreiptas žandaro akis, pasielėp kur ten ir prapuolė. Kda sugrįžo į hotelį motina su duktere, jau ne dvarpou, bet ne pacizos ne buvo; drauge su jais prapuolė ir daiktai nasezlės ir jos duktere. Mat tas neva dvarponis buvo paprastas mer-

Sumaniausi mokintiniai budavo perkelti į vidutinės mokyklas, kiti gi pasilikdavo dar ant vienu metų žemojų.

Vidutinės mokyklose mokino: istorijos, iškalbumo, aprašymo mušių, chiniško rašto,

(Toliaus bus.)

